

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลลัพธ์การเรียนรู้ภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐาน การเรียนการสอนของนิสิตพยาบาลชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์

นิตยา ธีรวิโรจน์*, ธัญญาสิริ ธันยสวัสดิ์^๑, พิงค์คำ พงศ์นภารักษ์*, เพ็ญพิศ นกุลสวัสดิ์*

บทคัดย่อ

การสอนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาได้ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลลัพธ์การเรียนรู้ภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐานในการเรียนการสอนของนิสิตพยาบาลชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลปีการศึกษา 2567 จำนวน 133 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดความรู้ มีค่า Reliability เท่ากับ 0.87 แบบประเมินทัศนคติ มีค่า Reliability เท่ากับ 0.98 และแบบประเมินความพึงพอใจ มีค่า Reliability เท่ากับ 0.99

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สูงสุดคือ ด้านการใช้ยาความเสี่ยงสูง High alert drug เขียนไว้ในใบ MAR ข้างขวดยา ก่อนเตรียมยาทุกครั้ง ร้อยละ 100 ด้านทัศนคติมีคะแนนสูงสุดได้แก่ การแสดงพฤติกรรมเคารพให้เกียรติผู้อื่น ($\bar{X}=4.78$, $SD=0.56$) และความพึงพอใจสูงสุด ด้านอาจารย์คอยแนะนำและสาธิตได้อย่างเข้าใจ ($\bar{X}=4.62$, $SD=0.65$) ผู้สนับสนุนการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับผู้ที่มีอิทธิพลในการเรียนเป็นพยาบาล ($r=0.34$, $p<0.01$) และทัศนคติ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับความพึงพอใจ ($r=0.96$, $p<0.01$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ทัศนคติ; ความพึงพอใจ; การจัดการเรียนการสอน; สถานการณ์เป็นฐาน

* อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์นบุรีรัมย์

^๑ Corresponding author: ธัญญาสิริ ธันยสวัสดิ์ Email: thanyasiri.th@western.ac.th

รับบทความ: 29 ธ.ค. 68; รับบทความแก้ไข: 20 ม.ค. 69; ตอปรับตีพิมพ์: 21 ม.ค. 69; ตีพิมพ์ออนไลน์: 12 มี.ค. 69

Factors Associated with Learning Outcomes under Situation-based Learning among Second-year Nursing Students at a Private University in Buriram Province

Nittaya Teerawiroj*, Thanyasiri Thanyasawad^a,
Phingkum Phongnapharak*, Penpis Nugoonsawat*

Abstract

Situation-Based Learning was an effective instructional approach that offers learners opportunities to engage in learning and problem-solving. The objective of this study was to examine factors related to learning outcomes by using the situation as teaching base learning among second-year nursing students at a private university in Buriram province. Samples were 133 nursing students in the 2017 academic year selected through purposive sampling method. Research instrument was a questionnaire containing a personal information section, knowledge section with reliability of 0.87, attitude section with reliability of 0.98 and satisfaction section with reliability of 0.99.

Results showed that the highest knowledge level was high-risk medication. High alert drug was written in the MAR card and the bottle of medication before every preparation (100%). The highest attitude score was showing respectful behavior ($\bar{X}$ =4.78, SD=0.56) and the highest satisfaction score was on their instructors advising and demonstrating clearly so they could understand ($\bar{X}$ =4.62, SD=0.65). It was found that learning support had a moderate positive relationship with their influencer who were nurses ($r=0.34$, $p<0.01$), and attitude had a significant positive relationship with satisfaction at a high level ($r=0.96$, $p<0.01$).

Keywords: Attitude; Satisfaction; Learning management; Situation based

---

* Lecturer, Faculty of Nursing, Western University, Buriram Campus

^a Corresponding author: Thanyasiri Thanyasawad Email: thanyasiri.th@western.ac.th

Received: Dec. 29, 25; Revised: Jan. 20, 26; Accepted: Jan. 21, 26; Published Online: Mar. 12, 26

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์เป็นฐาน (Situation-based learning: SBL) เป็นหนึ่งในวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กันอย่างแพร่หลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และสมรรถนะเชิงวิชาชีพ ให้กับนักศึกษาพยาบาล⁽¹⁾ การจัดการเรียนการสอน จะมุ่งเน้นผู้เรียนประเมินสภาพและสถานการณ์ของผู้ป่วยและปฏิบัติการดูแลและช่วยเหลือผู้ป่วยตามสถานการณ์นั้น ๆ รวมทั้งประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติของตน ซึ่งผู้เรียนจะเรียนรู้การดูแลผู้ป่วยในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริง อันจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะต่าง ๆ การจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะเสมือนจริงโดยจำลองสถานการณ์ในการปฏิบัติงานจริงมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเผชิญกับปัญหาในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงความเป็นจริง ซึ่งกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูลและกติกการเล่นที่สะท้อนความเป็นจริงและมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริงในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้ปฏิบัติในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง วิธีสอนที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด คือการสอนที่ให้ผู้เรียนได้สัมผัสการเรียนของจริงหรือสถานการณ์ที่เป็นจริง เพราะการที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงนั้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ยาวนานและเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ แต่ถ้าหากไม่สามารถปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริงได้ การเรียนการสอนที่ใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงก็เป็นทางเลือกที่ดีที่ให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับการเรียนที่สะท้อนความเป็นจริงตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสถานการณ์จริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาได้จริง

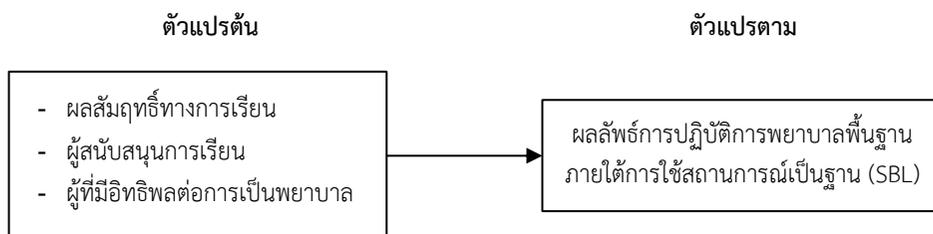
การจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์เป็นฐาน จะช่วยให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการพยาบาลจากสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง โดยผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการเรียนการสอนได้หลายรูปแบบ ทั้งการใช้หุ่นเป็นผู้ป่วยจำลอง การใช้หุ่นฝึกทักษะเฉพาะหรือการผสมผสานรูปแบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จะช่วยให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทั้งทักษะทางคลินิก จะสามารถกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการกระตุ้นพัฒนาการด้านทักษะ การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจได้อย่างถูกต้องต่อไป อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนด้วย SBL จำเป็นต้องใช้โจทย์สถานการณ์ทางคลินิกที่สอดคล้องกับระดับประสบการณ์ของผู้เรียน

จากการทบทวนวรรณกรรมและความสำคัญของการเรียนรู้โดยการใช้สถานการณ์เป็นฐานดังกล่าว ถึงแม้จะมีการศึกษาผลการเรียนรู้โดยการใช้สถานการณ์เป็นฐานจำนวนมากในต่างประเทศ แต่การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในการเรียนการสอนด้านพยาบาลศาสตร์ของประเทศไทยยังมีจำนวนน้อย และผลการศึกษารื่องผลการเรียนรู้โดยการใช้สถานการณ์เป็นฐานในด้านความรู้และความเชื่อมั่นในตนเองของผู้เรียนมีผลการศึกษาที่ไม่เป็นไปในทางเดียวกัน ประกอบกับผลการประเมินการเรียนรู้อตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ยังพบว่าความพึงพอใจต่อบัณฑิตตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิตต่ำสุดคือ ด้านทักษะทางปัญญาและการคิดวิเคราะห์ รองลงมาได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาการ และด้านทักษะ

การปฏิบัติวิชาชีพ ผลการประเมินดังกล่าว แสดงให้เห็นว่านักศึกษาพยาบาลควรได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา การคิดวิเคราะห์ และทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ ดังนั้น มหาวิทยาลัยเวสเทิร์นบุรีรัมย์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริม ความรู้ และทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนิสิตพยาบาล ชั้นปีที่ 2 จึงนำการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนการสอนมาใช้สอนร่วมกับรายวิชาฝึกทักษะ ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ซึ่งส่วนใหญ่พบว่านิสิตพยาบาลชั้นปีที่ 2 ยังมีปัญหาด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ ทักษะทางปัญญา และด้านการคิดวิเคราะห์ จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความรู้ ทักษะคิด และความพึงพอใจของนิสิตพยาบาลต่อการฝึกปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐาน (SBL) ซึ่งคาดว่านิสิตพยาบาลจะมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานภายใต้สถานการณ์ เป็นฐานการเรียนการสอน อันจะช่วยให้ นิสิตพยาบาลมีความมั่นใจในการให้การพยาบาลผู้ป่วยได้ อย่างมีคุณภาพ และเกิดความปลอดภัยต่อผู้ใช้บริการต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ⁽²⁾ (Kolb's Experiential Learning Theory) และการจัดการศึกษาทางการพยาบาลด้วยสถานการณ์เป็นฐาน (The Nursing Education Situation Framework) ประกอบด้วย การนำตัวเองเข้าไปอยู่ในประสบการณ์ใหม่หรือ การตีความประสบการณ์ที่เกิดขึ้นมาใหม่ ปรับประสบการณ์ นำไปสู่การสะท้อน ลองทบทวนให้เกิด การตกลึกความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ โดยอาศัยวิธีการตั้งคำถาม และเกิดแนวคิดใหม่ หรือการดัดแปลงแนวคิดเชิงนามธรรมที่มีอยู่ ซึ่งหมายความว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของตัวเอง โดยมีปัจจัยของนิสิตพยาบาลเป็นส่วนประกอบในการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานในการฝึก ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในห้องปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ก่อนขึ้นปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์ จริง ซึ่งต้องการให้เกิดผลลัพธ์ด้านความรู้ของการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ด้านทัศนคติ และด้านความพึงพอใจในการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานในห้องปฏิบัติการพยาบาล ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตพยาบาลภายใต้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐาน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์การเรียนรู้ภายใต้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ นิสิตพยาบาลชั้นปีที่ 2 กำลังศึกษาภาคการศึกษาที่ 1/2567 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตบุรีรัมย์ ตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 133 คน

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) สำหรับการศึกษาทัศนคติและความพึงพอใจของนิสิตพยาบาลต่อการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ใช้สถานการณ์เป็นฐาน (SBL) ในคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์นบุรีรัมย์ โดยผู้วิจัยได้คำนึงถึงการควบคุมความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ร้อยละ 5 และระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ตามคุณสมบัติที่กำหนดเป็นนิสิตพยาบาลชั้นปีที่ 2 กำลังศึกษาภาคการศึกษาที่ 1/2567 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาฝึกปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน จำนวน 95 ชั่วโมง มีจำนวน 133 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิด ประกอบด้วยข้อมูล ดังนี้ เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) บุคคลที่สนับสนุนให้เรียนพยาบาล และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานพยาบาลในอนาคต 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความรู้ด้านการฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาล เป็นแบบคำตอบ ถูก-ผิด จำนวน 22 ข้อเกณฑ์การให้คะแนน ใช้ของเบสท์⁽⁴⁾ ดังนี้

คะแนนร้อยละ 0-59.99 หมายถึง ความรู้ระดับต่ำ

คะแนนร้อยละ 60-79.99 หมายถึง ความรู้ระดับปานกลาง

คะแนนร้อยละ 80-100.00 หมายถึง ความรู้ระดับสูง

คำนวณค่าความเชื่อมั่นความรู้การฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาล KR เท่ากับ 0.87

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเองจากการทบทวนวรรณกรรม เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นความรู้สึทางบวกของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล จำนวน 14 ข้อแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความเป็นวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน/อาจารย์ผู้สอน และด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี

ลักษณะแบบสอบถามเป็นข้อคำถามเชิงบวกทั้งหมด เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ให้ค่าคะแนนจากมากไปน้อย ได้แก่

คะแนน 4.50-5.00 เห็นด้วยมากที่สุด หมายถึง คำตอบตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

คะแนน 3.50-4.49 เห็นด้วย หมายถึง คำตอบตรงกับความรู้สึกของท่านมาก

คะแนน 2.50-3.49 ไม่แน่ใจ หมายถึง คำตอบตรงกับความรู้สึกของท่านบางครั้ง

คะแนน 1.50-2.49 ไม่เห็นด้วย หมายถึง คำตอบไม่ตรงกับความรู้สึกของท่านมาก

คะแนน 0.50-1.49 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง คำตอบไม่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ระดับทัศนคติต่อวิชาชีพของนักศึกษาประเมินจากค่าคะแนนเฉลี่ย คะแนนเฉลี่ยสูงหมายถึงนักศึกษามีทัศนคติต่อวิชาชีพดีมาก แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแปลผลตามช่วง 3 ระดับ ของเบสท์⁽⁴⁾ ดังนี้

คะแนน (3.67-5.00) หมายถึง ทัศนคติต่อวิชาชีพดีมาก

คะแนน (2.34-3.66) หมายถึง ทัศนคติต่อวิชาชีพปานกลาง

คะแนน (1.00-2.33) หมายถึง ทัศนคติต่อวิชาชีพไม่ดี

คำนวณค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทัศนคติ Reliability เท่ากับ 0.98

ส่วนที่ 4 แบบสอบถาม ความพึงพอใจ ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานใช้สถานการณ์เป็นฐาน เครื่องมือมี จำนวน 17 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

คะแนน 4.50-5.00 พอใจมากที่สุด หมายถึง คำตอบตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

คะแนน 3.50-4.49 พอใจมาก หมายถึง คำตอบตรงกับความรู้สึกของท่านมาก

คะแนน 2.50-3.49 พอใจปานกลาง หมายถึง คำตอบตรงกับความรู้สึกของท่านบางครั้ง

คะแนน 1.50-2.49 พอใจน้อย หมายถึง คำตอบไม่ตรงกับความรู้สึกของท่านมาก

คะแนน 0.50-1.49 ไม่พอใจ หมายถึง คำตอบไม่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแปลผลตามช่วง 3 ระดับ ใช้ของเบสท์⁽⁴⁾ ดังนี้

คะแนน (3.67-5.00) หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด

คะแนน (2.34-3.66) หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง

คะแนน (1.00-2.33) หมายถึง ความพึงพอใจน้อยที่สุด

คำนวณค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ความพึงพอใจ เท่ากับ 0.99 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) ค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากผ่านการอนุมัติการเก็บข้อมูล ทีมวิจัยเข้าพบอาจารย์ประจำชั้นปีและนิสิตพยาบาล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย โดยแจ้งข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

1. กรอกข้อมูลส่วนบุคคลให้ครบ 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) บุคคลที่สนับสนุนให้เรียนพยาบาล และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานพยาบาลในอนาคต ใน Google form

2. ผู้วิจัยเป็นผู้ติดตามและตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทาง Google form
3. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบ แบบสอบถามทัศนคติ และความพึงพอใจ ผ่าน Google form โดยใช้ เวลา 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง (ภายในห้องเรียน)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS version 26 ดังนี้

1. นำข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ เกรดรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ผู้สนับสนุนให้เรียนพยาบาล และผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนเป็นพยาบาล มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูล ความรู้ ทัศนคติ และความพึงพอใจ ในการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐาน วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Spearman's rank correlation)

การพิทักษ์สิทธิอาสาสมัคร

งานวิจัยนี้ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย สาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์ เลขที่ BRO 2024-120 ลงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2567 เพื่อพิจารณาเครื่องมือและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับการเคารพศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างการวิจัยวิธีการที่เหมาะสมในการได้รับความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมโครงการวิจัย รวมทั้งการปกป้องสิทธิประโยชน์และการรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 118 คน (ร้อยละ 96.2) เพศชาย จำนวน 5 คน (ร้อยละ 3.8) เกรดเฉลี่ย 3.00 จำนวน 119 คน (ร้อยละ 89.47) เกรดเฉลี่ย 2.00 จำนวน 9 คน (ร้อยละ 6.77) และเกรดเฉลี่ย 4.00 จำนวน 5 คน (ร้อยละ 3.76) ผู้สนับสนุนให้เรียนพยาบาล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นบิดา-มารดา จำนวน 121 คน (ร้อยละ 91.0) รองลงมาเป็นญาติ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 6.8) ตนเอง จำนวน 2 คน (ร้อยละ 1.5) และน้อยสุดเป็นผู้ปกครอง จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.8) และผู้ที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานพยาบาลในอนาคต พบว่าส่วนใหญ่เป็นบิดา-มารดา จำนวน 109 คน (ร้อยละ 82.0) รองลงมาเป็นอาจารย์พยาบาล จำนวน 8 คน (ร้อยละ 6.02) ผู้ปกครอง จำนวน 7 คน (ร้อยละ 5.30) ตนเอง จำนวน 4 คน (ร้อยละ 3.0) ญาติ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 1.5) เพื่อน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 1.5) น้อยสุดเป็นผู้ป่วย จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.8)

ตารางที่ 1 ความรู้ด้านทักษะปฏิบัติการพยาบาล พื้นฐานภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐาน (n=133)

	ความรู้รายข้อ	ตอบผิด	ตอบถูก	ระดับความรู้
1.	เครื่องมือ Stethoscope เป็นอุปกรณ์ ใดใช้ในการประเมินการหายใจ	11.3	88.7	สูง
2.	การวัด Pulse oximetry เพื่อต้องการวัดระดับออกซิเจนในร่างกาย	8.3	91.7	สูง
3.	ผู้ป่วยที่มีภาวะพร่องออกซิเจน ควรรับให้ Oxygen therapy ทันที	9.0	91.0	สูง
4.	อาการที่สำคัญใช้ในการประเมินผู้ป่วยที่มีปัญหาระบบหัวใจหลอดเลือดได้แก่ เหนื่อยง่าย (Dyspnea) และอาการใจสั่น (Palpitation)	4.5	95.5	สูง
5.	การตรวจดู Peripheral cyanosis ส่วนปลายบ่งชี้ว่ามีภาวะของ Low cardiac output	3.0	97.0	สูง
6.	ตรวจพบภาวะนิ้วป้อม (Clubbing of fingers) มีความผิดปกติโรคหลอดเลือด	13.5	86.5	สูง
7.	กิจกรรมการพยาบาลผู้ป่วยโรคหัวใจ โดยให้จำกัดปริมาณโซเดียมด้วย	9.8	90.2	สูง
8.	ผู้ป่วยที่มีปัญหาระบบทางเดินปัสสาวะไม่จำเป็นต้องวัดอุณหภูมิร่างกายทุกราย	23.3	76.7	สูง
9.	อาการปวดแบบ Colicky pain ร่วมกับปัสสาวะขุ่น (Cloudy urine) เป็นอาการโรคนี้	6.0	94.0	สูง
10.	การตรวจห้องปฏิบัติการในความผิดปกติของระบบปัสสาวะได้แก่ CBC, LET และ UA	5.3	94.7	สูง
11.	การสวนปัสสาวะ Catheterization catheter เป็นการระบายเชื้อโรคทางปัสสาวะ	36.8	63.2	ปานกลาง
12.	การตรวจช่องท้องแบ่งออกเป็น RLQ, RUQ, LLQ และ LUQ	3.0	97.0	สูง
13.	คลำพบ Rebound tenderness หมายถึงผู้ป่วยเจ็บเมื่อเอามือกดท้องแล้วปล่อย	2.3	94.7	สูง
14.	การตรวจห้องปฏิบัติการด้วย UGI series, Gastroscopy และ Endoscopy ทำให้รู้ผลได้เร็ว	24.8	75.2	สูง
15.	การใส่ NGและfeedingในกรณีผู้ป่วยมีปัญหาการรับประทานอาหารได้เท่านั้น	33.8	66.2	ปานกลาง
16.	T=38.9 C,PR=13bpm,RR=32bpm,BP=123/60 mmHgเป็นการติดเชื้อในร่างกาย	15.8	84.2	สูง
17.	พบผู้ป่วยติดเชื้อ MRSAต้องพักห้องแยกเท่าที่จำเป็น	10.5	89.5	สูง
18.	การป้องกันการติดเชื้อโดยสวมชุดเสื้อ Gowns Lennin ใช้ Aseptic technique ก็พอ	43.6	56.4	ปานกลาง
19.	นักศึกษาเตรียมจัดยาตามใบ MAR ต้องยึดหลักการจัดยาเตรียมยาแจกยาตามหลัก 10R	0.8	99.2	สูง
20.	การบริหารยา ก่อนหรือหลังเวลาที่กำหนดไม่เกิน 1 ชั่วโมงยกเว้นยาทุก 4 ชั่วโมง ต้องให้ตรงเวลา	18.0	82.0	สูง
21.	Phlebitis เป็นผลจากการให้สารน้ำมีอาการปวดบวมแดงร้อนให้เปลี่ยนตำแหน่งที่ให้สารน้ำทันที	7.5	92.5	สูง
22.	การบริหารยาความเสี่ยงสูง High alert ไว้ที่ชื่อยา	0	100.0	สูง
	โดยรวม	13.97	86.64	สูง

จากตารางที่ 1 พบว่า ความรู้ ด้านทักษะปฏิบัติการพยาบาล พื้นฐานภายใต้การใช้สถานการณ์ เป็นฐาน คะแนนโดยรวมตอบถูกอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 86.64 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นิสิตพยาบาล มีความรู้ด้านทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐาน สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ การบริหารยาความเสี่ยงสูง High alert drug (ตัวอักษรสีแดง) ไว้ที่ชื่อยา ในใบ MAR และที่ข้างขวดยา ของยา ทุกครั้งก่อนเตรียมยาทุกครั้ง ร้อยละ 100 รองลงมา มีความรู้ว่า Phlebitis เป็นผลจากการให้สารน้ำ มีอาการปวด บวม แดง ร้อน ให้เปลี่ยนตำแหน่งที่ให้สารน้ำทันที ร้อยละ 99.2 การตรวจร่างกาย ดู คลำ Peripheral cyanosis-อาการเขียวคล้ำส่วนปลาย บ่งชี้ว่ามีภาวะของ Low cardiac output และภาวะ เลือดไปเลี้ยงส่วนปลายน้อยลง (Impaired peripheral perfusion ควบคู่กัน) ร้อยละ 97.0 การตรวจ ช่องท้องแบ่งออกเป็น RLQ, RUQ, LLQ และ LUQ ร้อยละ 97.0 อาการที่สำคัญ ใช้ในการประเมินผู้ป่วย ที่มีปัญหาระบบหัวใจหลอดเลือด ได้แก่ เหนื่อยง่าย (Dyspnea) อาการใจสั่น (Palpitation) และอาการ หมดสติ ร้อยละ 95.5 การตรวจทางห้องปฏิบัติการที่สำคัญ ในความผิดปกติของระบบปัสสาวะ ได้แก่ CBC, LET และ UA ร้อยละ 94.7 การคลำพบ Rebound tenderness หมายถึง ผู้ป่วยจะรู้สึกเจ็บเมื่อเอามือกด ท้องแล้วปล่อยโดยเร็ว ร้อยละ 94.7

ตารางที่ 2 ทักษะคิดต่อการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐาน (n=133)

ข้อคำถาม	$\bar{X}$	SD	ระดับทัศนคติ
1. แสดงพฤติกรรมเคารพให้เกียรติผู้อื่น เคารพสิทธิและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้ร่วมงานและผู้รับบริการทุกครั้ง	4.78	0.56	มากที่สุด
2. การแสดงออกถึงการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลรับฟังยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.77	0.56	มากที่สุด
3. การแสดงพฤติกรรมเคารพให้เกียรติผู้อื่นในการทำงานเป็นทีมสุขภาพ	4.73	0.80	มากที่สุด
4. สามารถทำในสิ่งที่ถูกต้องตามสิทธิ ของตนเอง ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น	4.72	0.66	มากที่สุด
5. สามารถทำการปกป้องสิทธิ โดยวิเคราะห์สภาพปัญหา ตามสภาพจริง	4.71	0.66	มากที่สุด
6. สามารถร่วมงานกับเพื่อนร่วมงานและยินดีช่วยเหลืองาน	4.69	0.64	มากที่สุด
7. สามารถใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลการศึกษา	4.65	0.64	มากที่สุด
8. สามารถควบคุมพฤติกรรมด้านวุฒิภาวะอารมณ์ได้ทุกสถานการณ์	4.59	0.71	มากที่สุด
9. มีความสามารถในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองและมีการพัฒนาตนเอง	4.59	0.66	มากที่สุด
10. มีความพยายามในการฝึกการสื่อสารและการถ่ายทอดด้วยตนเอง	4.44	0.75	มาก
11. สามารถเตรียมข้อมูลด้านสุขภาพเพื่อให้มีความพร้อมตามที่มอบงาน	4.39	0.75	มาก
12. มีความสามารถวิเคราะห์ที่คำนวณตัวเลขจำนวนหยดของการให้สารน้ำ	4.31	0.80	มาก
13. มีความสามารถในการถ่ายทอดให้ผู้อื่น/เพื่อนร่วมงาน	4.29	0.82	มาก
14. มีความสามารถในการ ฟัง คิด พุด.ทั้งไทยและอังกฤษ	4.18	0.88	มาก
โดยรวม	4.55	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะคิดต่อการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, $SD=0.65$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นิสิตมีระดับทักษะการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐาน สูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การแสดงพฤติกรรมเคารพให้เกียรติผู้อื่น เคารพสิทธิและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้ร่วมงานและผู้รับบริการทุกครั้ง ($\bar{X}=4.78$, $SD=0.56$) รองลงมา การแสดงออกถึงการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลรับฟังยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X}=4.77$, $SD=0.56$) และการแสดงพฤติกรรมเคารพให้เกียรติผู้อื่นในการทำงาน ($\bar{X}=4.73$, $SD=0.80$)

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจต่อการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐาน (n=133)

ข้อคำถาม	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. นิสิตได้พบว่าอาจารย์คอยแนะนำและสาธิตได้อย่างเข้าใจ	4.62	0.65	มากที่สุด
2. ทำให้ นิสิตมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้มากขึ้น	4.60	0.66	มากที่สุด
3. ทำให้ นิสิตและอาจารย์มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้	4.58	0.65	มากที่สุด
4. ทำให้ นิสิตมีส่วนร่วมการดำเนินกิจกรรมมากขึ้น	4.56	0.66	มากที่สุด
5. ทำให้ นิสิตมีความสุขสนุกสนานและให้ความสนใจต่อกิจกรรม	4.56	0.66	มากที่สุด
6. ทำให้ นิสิตเข้าถึงแหล่งข้อมูลของการเรียนรู้ด้วยตนเองมีอาจารย์เป็นที่ปรึกษา	4.56	0.64	มากที่สุด
7. นิสิตได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม	4.55	0.69	มากที่สุด
8. ทำให้ นิสิตพยาบาลได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมากขึ้น	4.54	0.71	มากที่สุด
9. ทำให้ นิสิตพยาบาลมีส่วนร่วมในการเลือกใช้สิ่งอุปกรณ์การเรียนการสอนได้	4.54	0.65	มากที่สุด
10. นิสิตพยาบาลเกิดทักษะที่จำเป็นในการนำไปใช้ฝึกในสถานการณ์จริง	4.54	0.74	มากที่สุด
11. อาจารย์ประจำฐานแจ้งล่วงหน้าเมื่อเปลี่ยนแปลงบางสถานการณ์	4.53	0.64	มากที่สุด
12. มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องปฏิบัติการพยาบาล	4.53	0.69	มากที่สุด
13. นิสิตพยาบาลได้รับการชี้แนะจากอาจารย์ในการเลือกใช้สื่อเรียนรู้	4.51	0.68	มากที่สุด
14. นิสิตพยาบาลมีโอกาสค้นคว้าหาวิธีการแก้ปัญหาจากแหล่งต่างๆอย่างอิสระ	4.51	0.74	มากที่สุด
15. นิสิตพยาบาลสามารถเชื่อมโยงความรู้จากกรณีฝึกสถานการณ์เข้ากับปัญหา	4.51	0.75	มากที่สุด
16. อาจารย์ประจำในแต่ละสถานการณ์กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ	4.46	0.74	มาก
17. การเรียนแบบสถานการณ์ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการแก้ปัญหามากขึ้น	4.42	0.69	มาก
โดยรวม	4.53	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจต่อการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, $SD=0.65$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นิสิตมีระดับความพึงพอใจต่อการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐาน สูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ นิสิตพยาบาลมีความเห็นว่าอาจารย์คอยแนะนำและสาธิตได้อย่างเข้าใจ พร้อมทั้งคอยช่วยเหลือแก่นิสิต มากที่สุด ($\bar{X}=4.62$, $SD=0.65$) รองลงมา ทำให้นักศึกษาพยาบาลมีความกระตือรือร้น

ที่จะเรียนรู้มากขึ้น ($\bar{X}=4.60$, $SD=0.66$) นิสิตพยาบาลและอาจารย์มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันมากขึ้น ($\bar{X}=4.58$, $SD=0.65$)

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่อความรู้ ทักษะ และความพึงพอใจต่อการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐาน (n=133)

ปัจจัย	ผลลัพธ์การฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาล			
	$\bar{X}$	SD	r	p-value
ผู้สนับสนุนการเรียนรู้กับผู้มีอิทธิพล	1.13	.47	0.34	0.000
ทัศนคติกับความพึงพอใจ	4.55	.65	0.95	0.000

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 4 พบว่า ความสัมพันธ์ของผู้ให้การสนับสนุนการเรียนรู้พยาบาลกับผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนเป็นพยาบาลต่อการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.34$, $p=0.000$) และทัศนคติการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐานกับ ความพึงพอใจต่อการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ($r=0.95$, $p=0.000$)

การอภิปรายผล

ภายหลังการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานภายใต้การใช้สถานการณ์เป็นฐาน (SBL) พบว่า ความรู้การฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานภายใต้สถานการณ์ ผู้ที่ทำการศึกษาอภิปรายว่าการเตรียมความพร้อมนักศึกษาฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย โดยมีการวางแผนและเตรียมการสอนจากสถานการณ์เสมือนจริง มีการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลภาคปฏิบัติที่ชัดเจน การจัดการเรียนการสอนดังกล่าวเป็นการเตรียมนักศึกษา ก่อนเผชิญกับสถานการณ์จริง ขณะฝึกปฏิบัติอาจส่งผลให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจในตนเอง รับรู้ว่าคุณสามารถปฏิบัติได้ ทำให้เกิดความพร้อมเมื่อฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย^(5,6) และ Kolb⁽²⁾ อธิบายว่า ผู้เรียนมีหน้าที่รับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed) เป็นผู้ชี้แนะและสร้างแรงจูงใจ ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สุดท้ายผู้เรียนต้องเป็นผู้สะท้อนคิด และวิเคราะห์วิจารณ์สถานการณ์จำลองด้วยตนเองได้ เมื่อสิ้นสุดการฝึกในสถานการณ์ ผลการศึกษาดังกล่าว เมื่อพิจารณาจากทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ และกรอบแนวคิดการศึกษาทางการพยาบาลด้วยสถานการณ์ อธิบายได้ว่าการเรียนรู้ เกิดขึ้นจากประสบการณ์การสะท้อนคิด ประสบการณ์ และสรุปผลการเรียนรู้ (Debriefing) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์ และความสำคัญของการสรุปผลการเรียนรู้ผู้สอนจะช่วยให้ผู้เรียนสะท้อนคิดว่าอะไรเกิดขึ้นในสถานการณ์ นักศึกษาสามารถสะท้อนคิด ความรู้สึก และเหตุผล ถึงประสบการณ์ที่ปฏิบัติได้ดี และ ประสบการณ์ที่ ต้องการจะทำให้ดีขึ้นโดยวิเคราะห์เชื่อมโยงความรู้จากทฤษฎีกับประสบการณ์ที่ได้จากการปฏิบัติสถานการณ์ตามที่กำหนดให้

ด้านทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลต่อการเรียนการสอนด้านทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ภายใต้ใช้สถานการณ์เป็นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ สถานการณ์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะเสมือนจริงโดยจำลองสถานการณ์จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเผชิญกับ ปัญหาในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงความเป็นจริง มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งที่อยู่ในสถานการณ์ โดยสวมบทบาทและใช้ข้อมูลที่มีให้สำหรับการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลต่อสถานการณ์จริงที่ได้เจอ และมีส่วนร่วม ในการอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์และผลการทำกิจกรรม โดยผลการทำกิจกรรมจะจัดว่าเป็นผลการเรียน ของผู้เรียนด้วย ทำให้นักศึกษาพยาบาล มีความพร้อมและมั่นใจในระหว่างฝึกซ้อมในช่วงการเรียนการสอน มากขึ้น โดยผู้สอนให้เวลากับนักศึกษาฝึกซ้อมซ้ำ ๆ จนเกิดความคล่องในการทำเหตุการณ์นั้น ๆ ในระหว่าง การฝึกทักษะ ได้มีการแสดงพฤติกรรมเคารพให้เกียรติผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างเพื่อนรับฟังยอมรับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และเคารพให้เกียรติผู้อื่นในการทำงาน และทำในสิ่งที่ถูกต้องตามสิทธิของตนเอง โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นซึ่งสอดคล้องกับมารยาท กฎระเบียบสังคมและศีลธรรมอันดีงาม และสามารถ ทำการปกป้องสิทธิ และสอดคล้องกับการศึกษาที่มีความเอื้ออาทรต่อการดูแลผู้ป่วยโดยนักศึกษา เกิดความเอื้ออาทรและเกิดความรู้สึกเข้าใจ เห็นใจเสมือนได้ลงมือปฏิบัติกับผู้ป่วยจริง⁽⁷⁾

ด้านความพึงพอใจ นักศึกษาพยาบาลมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในการฝึก ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานใช้สถานการณ์เป็นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนที่สนุกกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าคิดกล้าทำกล้าตัดสินใจเป็นการเรียนรู้ภายใต้สิ่งแวดล้อม ที่ปลอดภัย เปิดโอกาสให้นักศึกษาพยาบาลได้ฝึกปฏิบัติการพยาบาลสถานการณ์นั้น ๆ ซ้ำได้เท่าที่ต้องการ จนเกิดความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติการพยาบาล และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ทำความเข้าใจ สถานการณ์⁽⁸⁾ และสอดคล้องกับผลการประเมินความพึงพอใจต่อหุ่นเจาะเลือดและให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์หุ่นจำลอง มีความปลอดภัยต่อการใช้งานและตรงกับความต้องการในการใช้งาน⁽⁹⁾ และสอดคล้องกับการศึกษา การพัฒนาหุ่นแขนเพื่อฝึกทักษะการแทงเข็มเข้าหลอดเลือดดำ ที่มีความใกล้เคียงกับแขนผู้ป่วยจริงจะส่งผล ให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความมั่นใจและมีความพร้อมกับการขึ้นฝึกปฏิบัติงานจริงส่งผลให้นักศึกษาพยาบาล เกิดความมั่นใจและเพิ่มความพึงพอใจ⁽¹⁰⁾

ด้านผู้ให้การสนับสนุนการเรียนพยาบาลและผู้มีอิทธิพลให้เรียนเป็นพยาบาลมีความสัมพันธ์ ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อภิปรายได้ว่า พ่อแม่ ครอบครัว ครูอาจารย์ หรือบุคคล ต้นแบบในสายอาชีพ มีแนวโน้มที่จะมีแรงจูงใจหรือความมุ่งมั่นในการเรียนพยาบาลมากกว่า สาเหตุหนึ่ง ที่เป็นไปได้คือ การสนับสนุนจากครอบครัวช่วยเสริมสร้างความมั่นใจ ความรู้สึกมั่นคง และแรงผลักดัน ภายในที่จำเป็นต่อการเลือกเรียนวิชาชีพที่ต้องการความเสียสละและความมุ่งมั่นสูงเช่นพยาบาล นอกจากนี้ บุคคลที่มีอิทธิพล เช่น ผู้ปกครองหรือครู มีบทบาทในการให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาล ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจได้และมั่นใจยิ่งขึ้น และทัศนคติและความพึงพอใจมีความสัมพันธ์ทางบวก อภิปรายได้ว่าเมื่อผู้เรียนมี ทัศนคติที่ดีต่อการฝึกปฏิบัติภายใต้สถานการณ์ เช่น มองว่าเป็นวิธีที่ช่วยเสริม

ประสบการณ์ เรียนรู้ได้จริง พัฒนาได้เร็ว ทำให้ ผู้เรียนจะมีแนวโน้ม รู้สึกพึงพอใจกับประสบการณ์นั้นมากขึ้น เพราะรู้สึกว่ สิ่งที่ทำอยู่มีประโยชน์ต่อตนเองและผู้ปวยมีความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำการสอนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานมาใช้ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมความรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจทางคลินิก และความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล ของนิสิต

2. ควรจัดให้มีการสะท้อนคิด (Reflection/Debriefing) หลังการเรียนรู้ทุกครั้งเพื่อให้ นิสิตได้ทบทวน ประสบการณ์ วิเคราะห์ข้อผิดพลาด และเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีกับการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการพัฒนา นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรเพิ่มตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ เช่น แรงจูงใจในการเรียน การรับรู้ ความสามารถของตนเอง หรือการสนับสนุนจากอาจารย์

2. ควรใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของรูปแบบการเรียนการสอน ต่อผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. Cant RP, Cooper SJ. Simulation-based learning in nurse education: systematic review. J Adv Nurs. 2010 Jan;66(1):3-15. doi: 10.1111/j.1365-2648.2009.05240.x.
2. Kolb DA. Kolb's Learning Styles and Experiential Learning Cycle. Academy of Management Review. 1970;8(3):501-8.
3. จงใจ จงอร่ามเรือง, ปริญญา สารธิมา, จิราภรณ์ ปั่นอยู่, จิราภรณ์ ตั้งสกุล, สุธาสินี แซ่หุง, ศิริพร นิราพันธ์. ความรู้และความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็น ฐาน. วารสารวิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์ 2567;30(2):239-52.
4. Best JW. Research in Education (3rd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall; 1977.
5. กล้าเผชิญ โชคบำรุง, ปารีชาติ วงศ์ก้อม, จินตนา สุวิทวัส. การรับรู้สมรรถนะตนเองทางการ พยาบาลในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพผู้ใหญ่ 1 ของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร บัณฑิต ชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารพยาบาลศาสตร์และ สุขภาพ. 2564;44(2):72-85.
6. ศุภรัตน์ แจ่มแจ้ง, วิรดา อรรถเมธากุล, ดวงแข พิทักษ์สิน. ผลของการเตรียมความพร้อมในการฝึก ปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยอย่างมีแบบแผน สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี, 2561;20(3):147-63.

7. ชนิตา ธนสารสุธี, ละมัด เลิศล้ำ, สุภาเพ็ญ ปาณะวัฒนพิสุทธิ์. การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง. ราชวดีสาร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรินทร์. 2562;9(2):55-70.
8. สุภาเพ็ญ ปาณะวัฒนพิสุทธิ์, ละมัด เลิศล้ำ, ชนิตา ธนสารสุธี. การพัฒนารูปแบบโจทย์ สถานการณ์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง. วารสารวิชาการสาธารณสุข. 2562;28(ฉบับพิเศษ):33-41.
9. รินา มะโน, ปรียา แก้วพิมล, มะรุขมี আহวัง. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีผสมผสานโดยใช้แนวคิดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ต่อผลลัพธ์การเรียนรู้รายวิชาการพยาบาลมารดาและทารกแรกเกิด. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. 2567;16(3):173-95.
10. สุกลักษณ์ เขยชม, ดลรัตน์ รุจิวัฒนากร. การใช้นวัตกรรมหุ่นแขนในการฝึกหัดถถการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำของนักศึกษาพยาบาล. รามาธิบดีพยาบาลสาร. 2558;21(3):395-407.